

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА РАДА

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ
www.zakbr.net.org.ua

ІнфоЦентр

АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-
дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Визначення поняття

Туристичний збір (*туристичний податок, міський збір, курортний збір*) – це збір, що стягується з туристів місцевою владою. Часто ці кошти вкладаються в туристичну сферу – реставрацію пам'яток, розвиток інфраструктури, благоустрій, проведення фестивалів тощо. Наприклад, 60 % коштів, які в Цюріху виділяють на розвиток туризму, місто отримує за рахунок «міського збору» city tax.

Довідка

- За оцінками *Всесвітньої організації туризму*, туристичні країни одержують приблизно **10–25 %** від загального податкового доходу за рахунок туристичного сектора.
- У деяких малих країнах, що спеціалізуються на туризмі (таких як Багами), понад **50 %** урядового доходу отримано від туристичного сектора.
- Туризм формує **8 %** сукупного ВВП країн Європейського Союзу і забезпечує близько **11 %** їх економічного зростання.
- За прогнозами, до 2020 р. обсяги міжнародних туристичних потоків зростуть **у 2,2 рази** відносно показників 2000 р. (з 698 млн до 1,561 млрд поїздок). Частка зростання доходів від туризму – **у 4,2 рази** (з 476 млрд \$ до 2 трлн \$).¹

Особливості туристичного збору в країнах Європейського Союзу

➤ Хто встановлює туристичний збір?

Оскільки збором туристичного податку займається міська влада, часто цей податок встановлюються муніципалітетом в індивідуальному порядку. Тому на території однієї країни або навіть регіону ставка туристичного збору може помітно відрізнятись. Наприклад, у Федеративній Республіці Німеччина кожна земля самостійно визначає ставку туристичного збору:

Місто ФРН	Ставка туристичного збору
Берлін	5 % від вартості номеру готелю
Бремен	від 1 € до 4 € за день (залежить від готелю)
Баден-Баден	3,5 € за день
Гамбург	від 1 € до 5 € за день
Кельн	5 % від вартості номеру готелю

➤ Хто сплачує туристичний збір?

Туристичний збір сплачують усі туристи, які прибувають на територію міста/регіону. Крім місцевих мешканців, збір найчастіше не сплачують: *діти; люди,*

що приїхали у відрадження; люди, що приїхали у місто/регіон більше, ніж на три місяці. У Празі (Чехія) від сплати туристичного збору звільняються люди віком за 70 років. У Римі (Італія) податок також можуть не платити військовослужбовці, поліцейські, гідни та водії туристичних автобусів. Натомість у Берліні (ФРН) туристичний збір сплачують навіть школярі, які приїхали на екскурсію. Додатковий податок сплачують власники собак (крім собак-поводирів).

➤ **База справляння туристичного збору**

Базою справляння є вартість проживання (ночівлі) у готелі, хостелі, кемпінгу тощо. Туристи сплачують податок на місці, оскільки туристичний збір не може бути оплачений заздалегідь, незалежно від системи бронювання.

➤ **Ставка туристичного збору**

На основі аналізу досвіду європейських країн, можна виділити три основні способи нарахування туристичного збору:

- 1) На одного туриста встановлюється фіксована сума податку. Тому загальна сума залежить від кількості ночей.
- 2) Податок залежить від того, на скільки ночей турист знімає номер, незалежно від кількості людей, які у цьому номері проживатимуть.
- 3) Податок розраховується як відсоток від вартості готельного номеру.

Ставка може змінюватися залежно від того, який тип житла знімає турист – апартаменти, номер в готелі чи хостелі. Часто на розмір туристичної ставки впливає кількість зірок готелю. Гроші від туристичного збору надходять до місцевого бюджету.

➤ **Додатково**

Досить цікавою є система сплати туристичного збору у Берні (Швейцарія). Там туристичний збір складається із трьох частин: *податок на проживання* (Beherbergungsabgabe), *курортний збір* (Kurtaxe) та *транспортний збір* (Tourismusförderungabgabe). Вони сплачуються одночасно в готелі. За транспортний збір туристи отримують проїзний, що надає право на безкоштовний трансфер в аеропорт.

Європейський досвід: порівняльна таблиця

Країна	Хто сплачує збір	База справляння збору	Ставка збору	Пільги	Регулювання
Республіка Австрія	Збір сплачують всі туристи віком від 14 років.	Всі типи розміщення на ніч. Наприклад, готель; хостел; кемпінг; приватні приміщення (квартири, кімнати), власники яких надають туристичні послуги.	Ставка (1,5 євро за добу) сплачується під час розрахунку за проживання. Винятком є Відень, де збір становить 3,2 % від вартості номера (сніданок та інші послуги не входять у базу розрахунку).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ діти до 14 років; ▪ люди, що залишаються в країні більше, ніж на 3 місяці. ▪ люди, що приїхали з «комерційною метою» (відрядження, участь у конференціях) 	Питання туристичного збору регулює місцева влада, яка підтримує контакт із туристичними асоціаціями. Контроль здійснюють <i>служби бухгалтерського та податкового обліку</i> . У Зальцбурзі 50 % коштів від туристичного збору повинні вкладатися у туристичну галузь. Щорічний податковий період закінчується 15 лютого.
Федеративна Республіка Німеччина	Збір сплачують всі туристи. Навіть діти, що приїжджають на екскурсію.	Всі типи розміщення на ніч. Наприклад, готель; хостел; кемпінг тощо.	Кожна федеральна земля самостійно визначає ставку туристичного збору. У Берліні розмір збору становить 5 % від вартості плати за нічліг. Відповідно, чим вище плата за готель, тим більший податок треба заплатити.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ бізнес-туристи, які повинні надати підтвердження мети свого приїзду (наприклад, офіційний лист від компанії). ▪ люди, що знімають один і той же номер 21 день поспіль. 	Питання туристичного збору регулює місцева влада. Контроль здійснює <i>фінансова служба</i> . Кожна земля має відповідний нормативно-правовий документ. Наприклад, у Берліні це Закон « Про туристичний податок » від 2013 року.

<p>Угорщина</p>	<p>Збір сплачують всі туристи від 18 років.</p>	<p>Всі типи розміщення на ніч. Наприклад, готель; хостел; кемпінг тощо.</p>	<p>У Будапешті ставка туристичного збору становить 4 % від вартості номера.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особи, віком до 18 років; ▪ особи, які зупинились у соціальной установі; ▪ студенти, які приїхали з навчальною метою; ▪ особи, які прибули у церковні приміщення. 	<p>Питання туристичного збору регулює місцева влада, а саме – <i>місцева податкова інспекція</i>. Кожний муніципалітет має відповідний нормативно-правовий документ. Наприклад, у Будапешті це Закон «Про місцевий податок»</p>
<p>Литовська Республіка</p>	<p>Збір сплачують всі туристи, крім дітей.</p>	<p>Всі типи розміщення на ніч. Наприклад, готель; хостел; кемпінг тощо.</p>	<p>Туристичний збір у Литві є лише в кількох містах (Паланга – 0,3 євро за ніч, Бірштонас – 58 євроцентів). З 2016 р. туристичний збір введено у Вільнюсі. Він складає 0,5 € за ніч, з 2017 р. становитиме 1 €.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ діти; ▪ інваліди; ▪ у 2016 році від податку звільнені організовані туристичні групи, які забронювали більше 10 кімнат. 	<p>Питання туристичного збору регулює місцева влада, яка підтримує контакт із туристичними асоціаціями.</p>
<p>Чеська Республіка</p>	<p>Збір сплачують всі туристи від 18 років.</p>	<p>Всі типи розміщення на ніч. Наприклад, готель; хостел; кемпінг тощо.</p>	<p>У Празі ставка туристичного збору становить 15 чеських крон (0,5 €) за ніч.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особи до 18 років; ▪ особи, старші за 70 років; ▪ люди з важкою інвалідністю. 	<p>Питання туристичного збору регулює місцева влада, а саме – <i>департамент податків та зборів</i>. Кожний муніципалітет має відповідний нормативно-правовий документ. Наприклад, у Празі це Закон «Про місцеві збори».</p>

Інші види оподаткування в туристичній галузі

Всесвітня організація туризму, яка сприяє розвитку туризму як важливої галузі економіки держав, ідентифікувала 40 різних типів податків, що відносяться до туристичного сектора в розвинених країнах і в країнах, що розвиваються.⁸ Із цих податків 15 покладаються на підприємства туристичної галузі. Наприклад:

Сектор	Назва податку
Авіап перевезення	Податок з використання палива
Готелі/розміщення туристів	Податок з обороту
	Оподаткування додаткових пільг
	Платіжна відомість
Ресторани	Податки на лікерно-горілчану продукцію
Прокат автомобілів	Торгівельне мито
Автобуси міжміського сполучення	Специфічний додатковий податок
	Торговельне мито
	Оподаткування туристичного транспорту
Навколишнє середовище	Податок на екотуризм
	Податок на викиди вуглецю
Азартні ігри	Оподаткування ігрової ставки

Азартні ігри	Оподаткування ігрової ставки
Інші податки безпосередньо підлягають оплаті туристами, серед яких:	
Сектор	Назва податку
Податок на виїзд / в'їзд	Дозвіл на мандрівку/віза
	Податок для іноземного туриста/ Податок з резидента країни на виїзд
Мандрівка літаком	Збір за перевезення на авіасудні
	Податок на авіаквиток
Аеропорти/Морські порти/Дороги	Податок на від'їзд
	Податок на пасажирське обслуговування
	Транзитні податки
	Податок на туристичний похід/альпінізм
Прокат автомобілів	Податок на бензин/дизпаливо
Автобус	Торгівельний податок
	Оподаткування туристичного транспорту
Ресторани	Податок з обороту/ПДВ

Список використаних джерел

1. World Tourism Organization [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org/en>
2. Österreich Ortataxe [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.wien.gv.at/amtshelfer/finanzielles/rechnungswesen/abgaben/ortstaxe.html>
3. Systematik der österreichischen Tourismusabgaben und ihre finanzverfassungsrechtlichen Grundlagen [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.hammerl.ro/data/uploads/masterarbeit-systematik-der-oesterreichischen-tourismusabgaben.pdf>
4. Gesetz über eine Übernachtungsteuer in Berlin [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.berlin.de/sen/finanzen/steuern/informationen-fuer-steuerzahler-/faq-steuern/artikel.57911.php>
5. Idegenforgalmi adó [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.erzsebetvaros.hu/ugyintezes/ugyleirasok-36/adougyek-79/idegenforgalmi-ado-179>
6. Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.praha1.cz/cps/psv-odbory-23898.html?show=full>
7. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Діденко А. Система оподаткування туристичного бізнесу в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/didenko2.htm
9. Скибенко С. Роль туристичного збору у фінансуванні регіону / С. Скибенко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – № 2. – С. 315-319.

Інформацію підготувала Анастасія Паршикова,

інтернка Програми стажування у Верховній Раді України 2015-2016 рр.